

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ПРАКТИКА**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

Колективна монографія

Харків 2022

УДК 330.131

C91

Рецензенти:

Белікова Н. В., доктор економічних наук, професор, Науково-дослідний центр індустриальних проблем розвитку НАН України.

Труніна І. М., доктор економічних наук, професор, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського.

Тульчинська С. О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

*Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 10 від 24.11.2022)*

Сучасні тенденції сталого розвитку: теорія, методологія, практика:
C91 колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової.
Харків: ХНУРЕ, 2022. 347 с.

ISBN 978-617-8254-05-6

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах III-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

УДК 330.131

ISBN 978-617-8254-05-6

DOI: 10.30837/978-617-8254-05-6

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2022

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2022

© Колектив авторів, 2022

© ТОВ «Друкарня Мадрид», 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
-------------------	----------

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Sheiko I.A., Potohalova N.V., Vozylovskiy D.M.

NEW INDUSTRIAL STRATEGY FOR EUROPE:

MAIN CHALLENGES, PRIORITIES.....	11
---	-----------

Узбек Д.А., Бацура Є.О., Ковальська О.В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ

У ГЛОБАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ	17
-------------------------------------	-----------

Соколова Л. В., Дюжєв В. Г. Аль-Фахор Ескндер Суліаман Салти

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ

АНАЛІЗ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	27
--	-----------

Калініченко З.Д., Гузь І.І.

НАПРЯМИ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ

СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	37
------------------------------	-----------

Фінагіна О.В., Бітюк І.М., Коміренко В.І.

НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО

СЕКТОРУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ:

ПОЛІТИКА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ЦІЛЬОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

HR-МЕНЕДЖМЕНТУ.....	47
----------------------------	-----------

Peresada O.V.

COMPETITIVE STRATEGIES OF COUNTRIES IN THE GLOBAL ECONOMY.....	56
---	-----------

Перепелюкова О.В.

ПОТЕНЦІАЛ ПРОСТОРОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА РЕГІОНІВ ЯК НАПРЯМ

СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	66
------------------------------	-----------

Паскаль Л.В., Сергата М.М., Іванчишин Т.М.

ПРОГНОЗИ ТА СЦЕНАРУВАННЯ РОЗВИТКУ МІСТ УКРАЇНИ:

МАЙБУТНЄ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ.....	73
---	-----------

Процак К.В., Просович О.П.

ПРОБЛЕМИ РЕЛОКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	83
---	-----------

Кириї В.В., Козак К. С., Каменев С.О.

СОЦІАЛЬНО-АКТИВНИЙ БІЗНЕС НА ПРИКЛАДІ ТОВ «МЕТРО КЕШ ЕНД КЕРІ УКРАЇНА»	95
---	-----------

Мороз Н.В.

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	102
--	------------

Кириї В.В., Литвинова А.В.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ВПЛИВУ РИНКУ ПРАЦІ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ КРАЇНИ.....	118
---	------------

Pribylnova I.B.

«GREEN ECONOMY» AS A COMPONENT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE GLOBAL ECONOMY.....	124
---	------------

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Sheiko I.A., Tkachenko A.G., Polozov O.B.

ANALYSIS OF DIGITAL BUSINESS TRANSFORMATION MODELS IN EUROPEAN UNION	135
---	------------

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN BUSINESS AGILITY.....	142
--	------------

Тягунова З.О., Тягунова Н.М.

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ РІТЕЙЛ.....	149
--	------------

Sheiko I.A., Kurdenko O.V.

DIGITAL COMPETENCES AND SHORTAGE OF IT SPECIALISTS IN EU.....	165
--	------------

Гришко С.В., Давіденко А. І.

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НОВИХ ПОКОЛІНЬ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	172
--	------------

Гуца О.М., Оболенцев В.Ф., Довгопол Н.В., Ігуменцева Н.В.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	179
--	------------

Прокопенко В.Ю.

ВИКЛИКИ ЦИФРОВОГО СВІТУ..... 188

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

**IT SECTOR OF UKRAINE: CURRENT STATE AND PERSPECTIVES
FOR FUTURE.....** 198

Колупаєва І.В., Полозов М.О.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МЕНЕДЖМЕНТІ..... 206

Мусієнко В. О.

**ПРОДУКУВАННЯ НОВИХ ЗНАНЬ – ГОЛОВНА УМОВА ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ.....** 212

Мильніченко С.М., Прищепюк Н.В., Маношкіна А.В.

**УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В УНІВЕРСИТЕТАХ: ПОШУК ІННОВАЦІЙНИХ
РІШЕНЬ.....** 217

Ovsiuchenko Yu.V., Murzabulatova O.V., Ponomarov S.V.

**SOME APPROACHES IN USAGE OF GLOBAL INSTITUTIONALIZATION TO
RESIST THE OBVIOUS AND HYBRID THREATS FOR
THE WORLD'S CIVILIZED COMMUNITY.....** 228

Гуца О.М., Сльчанінов Д.Б., Довгопол Н.В., Ізменцева Н.В.

**ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МАЛИХ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗИ.....** 234

Кирий В.В., Чаговець Ю.В., Соловей Д.В.

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НОВИМИ РИЗИКАМИ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ** 247

Колупаєва І.В., Полозова О.О.

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
ПІДПРИЄМСТВА.....** 254

Полозова Т.В., Прилуцький В.Г., Алзубі Лайт Абдел Карім Мохаммад

ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА..... 260

Кирий В.В., Бузецька К.І., Петренко М.А.

**МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ.....** 266

Полозова Т.В., Задорожний С.В., Гулузаде А.Ф.

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВА.....** 273

РОЗДІЛ 3
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ:
ГАЛУЗЕВІ АСПЕКТИ, ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

Соколова Л.В., Дюжєв В.Г., Галанов О.Р.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ..... 280

Костін Д.Ю., Шведкий В.А.

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ
НА ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ..... 289

Невлюдов І.Ш., Іванов Л.С., Янушкевич Д.А.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ РОБОТИ
ОБЛАДНАННЯ ТЕПЛОВИХ ПУНКТІВ
ПРИ ЇХ ТРИВАЛІЙ ЕКСПЛУАТАЦІЇ..... 300

Гришко С.В., Сидоренко Є.П.

МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДСЬКОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА
ДИСТРИБУТИВНОЇ ЛОГІСТИКИ..... 312

Полозова Т.В., Вешкін Є.П., Худяков Д.Л.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ
ПІДПРИЄМСТВА..... 319

Цзяньпін М.

АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ КУЛЬТУРИ ПЕРСОНАЛУ
КОМПАНІЇ..... 326

Степанова О.В.

МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ ВИХОДУ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА РИНОК..... 331

Полозова Т.В., Філатов Є.В., Рабеах Мохаммед Рідха Салман

СУТНІСТЬ І НАПРЯМИ КРЕДИТНОГО МОНІТОРИНГУ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ..... 342

Sheiko I.A.,

*PhD, Associate Professor of Department of Economic Cybernetics
and Management of Economic Security,
Kharkiv National University of Radio Electronics*

Pomohalova N.V.,

*Assistant of Department of Economic Cybernetics
and Management of Economic Security,
Kharkiv National University of Radio Electronics*

Vozylovskiy D.M.,

*Student,
Kharkiv National University of Radio Electronics*

NEW INDUSTRIAL STRATEGY FOR EUROPE: MAIN CHALLENGES, PRIORITIES

Industry plays an important role in the economic structure of the European Union. It accounts for 83 % of EU exports, and more than 30 million jobs. This makes it essential for the EU.

The EU's industrial economy is covered by four activities: mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; and water supply, sewerage, waste management and remediation activities. Manufacturing was by far the largest of these four activities: in 2019, it accounted for more than four fifths (84.7 %) of industrial value added in the EU and for an even higher share of industrial employment (90.3 %).

In 2019, the majority (98.9 %) of EU businesses were micro or small enterprises employing fewer than 50 persons and they employed just under half (48.4 %) of the EU's business economy workforce, while they contributed just over one third (35.3 %) of the value added. In EU there were 43 000 large enterprises (with 250 or more persons

employed) in the nonfinancial sector – 0.2 % of the total number of enterprises. However, their economic weight was considerably greater: large enterprises employed more than one third (35.6 %) of the EU’s non-financial business economy workforce and generated an even higher share of its wealth (47.6 % of value added) [1].

As about value added and level of employment, in 2019 Germany had the highest share of EU value added for the manufacturing sector (33.0 %), for water supply, sewerage, waste management and remediation activities (30.6 %) and for electricity, gas, steam and air conditioning supply (26.2 %). By contrast, Poland contributed the largest share of value added to the EU’s mining and quarrying sector (22.8 %), followed by the Netherlands (14.7 %). Germany also recorded the highest shares of EU employment for the same three industrial activities as noted above, with shares of 27.3 %, 19.6 % and 29.8 % respectively. Poland had the largest employment share within the EU’s mining and quarrying sector, at 38.1 %.

EU industrial production was 9.1 % higher in 2021 than it had been in 2015. The highest growth rates among the EU Member States during this period were recorded in Ireland, Poland and Slovakia, all of which had a level of industrial output in 2021 that was more than double its 2015 level. (Figure 1) [1].

Figure 1 – Production Index (2015=100) for Industry in EU

Source: constructed by authors based on [1]

At nine EU Member States levels of industrial production in 2021 were lower than in 2015: in Spain (−19.6 %), Portugal (−18.9 %), Luxembourg (−16.5 %), Italy (−4.7 %), Greece (−13.8 %) and France (−11.1 %) [1].

Current situation of global competition at markets of industrial products actualizes the issue of developing a unified industrial policy that meets the requirements of consistency with the latest trends in the field of advanced technologies for European countries. The new Industrial Strategy for Europe is based on dual green and digital transition. Taking into account the lessons of the COVID-19 pandemic, the Industrial Strategy is aimed at accelerating the green and digital transition, noting the leadership potential of companies striving for sustainability and digitalization [2].

The main asset for EU in strategy implementation is existence of single European market. But during pandemic 2020-2021, this asset also suffered from restrictions: border closure, value chains disruption. To counteract similar challenges, the European Commission proposed single market emergency instrument to provide a structural solution to ensure the availability and free movement of persons, goods and services in the context of possible future crises. Also Commission proposed to monitor and analyze the state of the Single Market, including across 14 industrial ecosystems. Such industrial ecosystems are: aerospace and defence, agri-food, construction, cultural and creative industries, digital, electronics, energy intensive industries, energy-renewables, health, mobility – transport – automotive, proximity, social economy and civil security, retail, textile and tourism.

Also the issue of European Industrial autonomy is very actual. Reducing EU dependencies on critical materials, products and technologies is vital. European Commission prepare the report of analysis of strategical dependency of EU. The report identifies 137 products among analyzed 5200 products in 14 sensitive ecosystems for which the EU is highly dependent on foreign sources. Over half of these dependencies

originate in China, followed by Vietnam and Brazil (Figure 2). Only China occupy 52% of European import in 137 most dependent products [3].

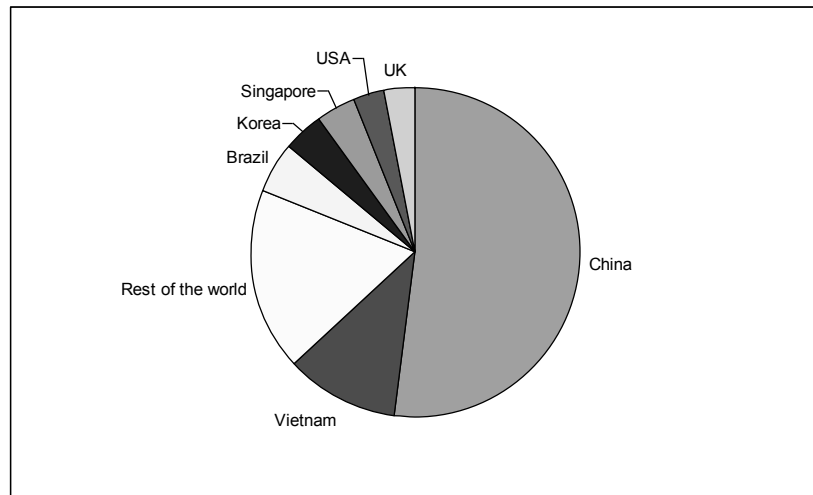

Figure 2 – Share of origin countries for European import in 137 most dependent products

Source: constructed by authors based on [3]

34 products are in most vulnerable zone due to low potential of their production or substitution inside Europe. They include 6 groups of raw materials and chemicals (their share in total import to EU value is only 0.6%): raw materials, batteries, chemicals, solar photovoltaic (solar PV) technologies, semiconductors, cloud&edge technologies.

In category of raw materials, The EU is dependent on third countries to meet its demand of rare earth elements (REE) needed for rare earth permanent magnets, which provide key inputs across many of the EU's industrial ecosystems (including e.g. mobility, renewable energy, defence and space). 95% of EV traction motors contain RE magnets. The EV and hybrid fleet in the EU is projected to grow by over 200-250 million vehicles and could reach up to almost 300 million vehicles by 2050. The EU automotive and mobility sector is expected to grow to about 400 billion EUR by 2030. On the global stage, the EU has been establishing partnerships to diversify sourcing and to secure further access to raw materials with resource-rich countries such as Ukraine or Canada.

Solar photovoltaic (solar PV) technologies have become the world's fastest-growing energy technology and play an important role in securing sufficient amounts of decarbonised electricity. European Commission modelling suggests that meeting the goals of the European Green Deal will imply a threefold increase in solar energy generation by 2030 and an almost tenfold rise by 2050. Specific PV technologies are also critical in light of the EU's space and defence interests (e.g. as satellite power supply). EU companies are global leaders in a number of downstream segments of the solar PV value chain (e.g. monitoring and control, balance of system). At the same time, they only have a minor role in several important areas of the upstream manufacturing segments, holding 1% of global production for solar wafers, 0.4% for solar cells and 2-3 % for modules. China is leading in all steps of the PV manufacturing value chain: 96% in solar wafers, 76% in polysilicon, 70% in solar modules [3].

The European Solar Initiative (a consortium of European solar companies together with EIT InnoEnergy and SolarPower Europe (the EU industry association of the solar sector)) already aims to scale up annual EU PV production to 20 GW by 2025. Tools and funding are in place (e.g. Horizon Europe, Invest EU, state aid) to assist advanced and emerging technologies become market ready.

Also the risky level of dependency lies in IT sector – in cybersecurity and cloud computing. While the EU is leading in cybersecurity research together with the US, this does not translate in a similar equally relevant industrial position. The EU lags mainly behind the US and also China in cybersecurity innovation as well as private investments in cybersecurity start-ups and scale-ups. Only 14 % of the world's largest 500 cybersecurity companies are EU headquartered (compared to 75 % in the US). Europe is partially relying on international providers of products and services to protect its infrastructures [3].

Despite some growth in recent years, the use of cloud services in the EU is still low. According to Eurostat's data, while improved compared to 2018, only 36% of EU enterprises used cloud services in 2020, mostly for simple services such as for e-mail

and storage of files. The largest EU-based cloud provider accounts for less than 1 % of total revenues generated in the European market. In comparison, the top 4 global leaders (Amazon Web Services, Microsoft Azure, Google Cloud and Alibaba Cloud) will account for over 80% of global revenues in 2021. The market position and scale of these hyperscalers makes market entries by other competitors less rewarding and prevents the rise of European leadership [3].

Several initiatives were started at European Union to counteract global competition at manufacturing industry: the Important Projects of Common European Interest (IPCEI); an Action Plan on synergies between civil, defense and space industries, an Intellectual Property Action Plan to uphold technological sovereignty, A new EU pharmaceutical strategy (accepted in 2020), further legislation and guidance on green public procurement, an Action Plan on Critical Raw Materials [4].

Such initiatives responsible to further development of European industry in line with sustainable and digital development, as a key drivers of economic growth.

References

1. Eurostat. Key figures of European business 2022. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/14871931/KS-06-22-075-EN-N.pdf/7d3b8dad-a4a3-cced-470f-13a4275c570e?t=1657634498377> (date of accesse: 20.10.22).
2. European Commission A New Industrial Strategy for Europe. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1593086905382&uri=CELEX%3A52020DC0102> (date of accesse: 20.10.22).
3. European Commission EU strategic dependencies and capacities: second stage of in-depth reviews. URL: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/48878> (date of accesse: 21.10.22).
4. Interreg Europe (co-funded by the EU) EU industrial strategy: key learnings URL: <https://www.interregeurope.eu/news-and-events/news/eu-industrial-strategy-key-learnings> (date of accesse: 21.10.22).

Наукове видання

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Полозової Т. В.

Редактори

доктор економічних наук, професор Колупаєва І. В.
кандидат економічних наук, доцент Мурзабулатова О. В.

комп. верстка – Мурзабулатова О. В.

тех. редактор – Гобельовська Л. П.

Матеріали збірника публікуються в авторському варіанті

Файл надано:

Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90.
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підписано до друку 25.11.2022. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Друк цифровий.

Гарнітура шкільна. Ум. друк. арк. 20,2.

Наклад 50 прим. Зам № 221.

Видавець і виготовлювач:

ТОВ «ДРУКАРНЯ МАДРИД»

через ФОП Гобельовська Л. П.

61024, Харків, вул. Гуданова, 18.

Тел.: 0800-33-67-62.

www.madrid.in.ua info@madrid.in.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4399 від 27.08.2012 року

